

Rozwijanie muzycznego myślenia – praktyczne opanowanie języka muzycznego (dla profesjonalistów)

1. Istota metody

Na tej stronie znajdują się linki prowadzące do materiałów o rozlicznych aspektach systemu Brainina. Materiały te zostały napisane nie tylko przez autora systemu lecz także przez jego uczniów i zwolenników. System obejmuje wiele ujęć problematyki muzycznego spostrzegania, muzycznego myślenia i muzycznego słuchu jak również ich rozwoju. Istotę metody można krótko ująć w trzech zdaniach:

1) Progностyczne spostrzeganie według następującego schematu: przyswojenie najbardziej prawdopodobnych elementów języka muzycznego, przekształcenie tych elementów w stereotypy słuchu wewnętrznego, zniszczenie powstałej słuchowej inercji za pośrednictwem mniej prawdopodobnych związków pomiędzy elementami, przekształcenie nowych wyobrażeń słuchowych w nowe stereotypy wyższego rzędu, zniszczenie ponownie powstałej słuchowej inercji (patrz wyżej) itd.

2) Fraza muzyczna jako podstawowy element języka muzycznego z dwiema różnymi strefami percepcji:

- strefa zakłócenia inercji percepcji,
- strefa przywrócenia inercji percepcji.

3) Dostęp do literatury muzycznej nie poprzez chronologiczną systematyzację lub formy i style, lecz przez stopniowe, systematyczne powiększanie słownika intonacyjnego.

2. Dwa wymiary języka muzycznego. Wertykalne parametry muzyki

Zgodnie z elementarnym „pra-tworzywem” języka muzycznego, metoda posiada następujące działy:

Rozwinięcie reakcji na wysokość dźwięku jako „orientacji w obszarze dźwiękowym” (słuch absolutny, „rejestrujące słyszenie”) i jako „orientacji w obszarze tonalnym” (słuch relatywny, „progностyczne słyszenie”). Do tego, równoległe z solmizacją

absolutną (ogólny solfeż) wykorzystuje się specjalną formę solmizacji relatywnej (z dowolnie wybraną toniką). Ponadto istnieje specjalny system wzajemnie jednoznacznego przyporządkowania pomiędzy stopniami gamy a kolorami spektrum, co ułatwia opanowanie kształcenia słuchu i teorii muzyki, w szczególności u małych dzieci.

3. Dwa wymiary języka muzycznego. Horyzontalne parametry muzyki

Rozwijanie reakcji na długość dźwięku (wychowanie rytmiczne). Kształcenie muzyczno-rytmicznego słuchu odbywa się przy pomocy systemu szczególnej rytmicznej solmizacji. Słowo „solmizacja” występuje tu w szerokim znaczeniu aktywne artykułowanych sylab, zarówno w odniesieniu do wysokości dźwięku jak i elementów rytmicznych. Istota tej solmizacji leży w tym, że specjalne sylaby symbolizują nie długość dźwięku ale jego położenie w dźwiękowym strumieniu. Przy tym wykorzystuje się tylko cztery desygnaty: najłabsza, słaba, mocna i najmocniejsza pozycja tego czy innego dźwięku. Najmocniejsza pozycja stanowi kulminację frazy, mocna - początek miary taktu, słaba - początek dwójkowego i triolowego podziału części taktu (np. każda parzysta ósemka w takcie 2/4), najłabsza - wszystko pozostałe. Tym czterem pozycjom odpowiadają cztery dobrze przemyślane znaki sylabiczne.

Do rytmicznych zdarzeń zaliczamy jakąkolwiek organizację czasu. W szczególności: rytm strukturalny jako stosunek czasu trwania poszczególnych części i fragmentów formy tego czy innego dzieła, rytm harmoniczny jako stosunek czasu trwania funkcji harmonicznnych, rytm polifoniczny jako rezultat wzajemnego oddziaływania poszczególnych głosów z ich własnym rytmem i w konsekwencji, stosunek czasu trwania zagęszczenia i rozluźnienia faktury.

4. Konsekwencja dwóch wymiarów języka muzycznego. Słuch harmoniczny

W wyniku wyżej opisanych wertykalnych (pionowych) i horyzontalnych (poziomych) parametrów następuje rozwój wielodźwiękowego (harmonicznego) i wielogłosowego (polifonicznego) słuchu i spostrzegania.

Rozwój słuchu harmonicznego następuje w powiązaniu ze szczególną strukturą zachodnio-europejskiej muzyki, a mianowicie podziałowi percepcji harmonicznnej na sonorystyczną i funkcjonalną. Pomimo, że brzmienie akordu odnosi się do wertykalnego wymiaru, przyswojenie go słuchem w systemie Brainina następuje przy pomocy najbardziej prawdopodobnej funkcji danego akordu (to jest dzięki parametrowi horyzontalnemu). Opanowane w ten sposób brzmienie, znajduje miejsce w mniej prawdopodobnej sytuacji funkcjonalnej i następuje przyswajanie nowej funkcji poprzez znane brzmienie. To ujęcie umożliwia już we wczesnym dzieciństwie osiągnięcie rezultatów, których można oczekiwać tylko u studentów. Przy czym celem nie jest wykształcenie profesjonalnych muzyków, lecz wychowanie adekwatnych i zainteresowanych słuchaczy muzyki poważnej.

5. Konsekwencja dwóch wymiarów języka muzycznego. Słuch polifoniczny

Rozwój polifonicznej percepcji następuje dzięki specjalnemu podejściu. W centrum uwagi stoi dwugłosowość. Nabyte w ten sposób nawyki łatwo jest przenieść na większą ilość głosów. Uczeń powinien w pierwszej linii zwracać uwagę nie na głos wiodący i w ogóle nie na melodykę, tylko na wspólny rytm powstający z wzajemnego oddziaływania dwóch głosów.

6. Zalety metody

Wszystko opisane powyżej pozwala posunąć się dosyć daleko w rozwoju melodycznego, rytmicznego, harmonicznego, polifonicznego i strukturalnego postrzegania i myślenia oraz daje możliwość już młodemu słuchaczowi na odbiór dzieła muzycznego jako całości, a nie tylko jako potoku ładnych motywów. Czytelnikowi, który doszedł do tej strony, raczej nie trzeba wyjaśniać, po co to wszystko jest potrzebne. System szczególnie dobrze obejmuje edukację dzieci w wieku od 2-4 lat, ale może być również stosowany w profesjonalnym kształceniu słuchu. W przeciwieństwie do ogólnego, przedszkolnego wychowania muzycznego, rozwijanie muzycznego myślenia według metody Brainina stosuje się nie tylko we wczesnym dzieciństwie jako przygotowanie do nauki na instrumencie, lecz także w każdym wieku jako przedmiot towarzyszący przy jakimkolwiek wychowaniu muzycznym. Różnice w stosunku do ogólnie znanego kształcenia słuchu (wiele wykorzystuje się w systemie Brainina): podobne cele osiąga się bardziej efektywnymi środkami i oprócz tego stawia się inne cele.

Dodatkowe informacje

Dodatkowe informacje można otrzymać z następujących (stale uzupełnianych) materiałów (patrz na dole). Do dyspozycji stoją także strony w innych językach: Englisch / Español / Italiano / Русский. Materiały na tych stronach powtarzają się tylko częściowo. Większa część metody jest jeszcze nie opublikowana w formie książkowej i dlatego też nie może być umieszczona w internecie, żeby nie zaszkodzić priorytetowi. Zainteresowani mogą mimo to poznać wszystkie tajemnice naszej metody na seminariach organizowanych przez Musikschule Brainin i inne instytucje (np. Brainin-Musikschule „Preludio” w Haltern am See / Nadrenia-Westfalia / powiat Recklinghausen, tu można także pobierać naukę w języku polskim).

Oprócz tego umożliwiamy zainteresowanym szkołom i pojedynczym osobom, które chciałyby zorganizować własną szkołę, nasze partnerstwo. Może ono wyglądać podobnie jak franchising (obecnie bezpłatnie).